

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Centrul de Studii Europene
1.3 Departamentul	Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Economie și afaceri internaționale - interdisciplinar cu domeniile: Geografie și Științe Administrative
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Dezvoltare regională și managementul proiectelor europene

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Economie și politici regionale M1: Teorii și modele de dezvoltare regională; M2: Disparități, dezvoltare regională și politici de coeziune în UE						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Gabriela Carmen Pascariu						
2.3 Titularul activităților de seminar	CS III dr. Ramona Țigănașu						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: curs	2	seminar/laborator	2
3.2 Total ore din planul de învățământ	56	din care: curs	28	seminar/laborator	28
3.3 Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					75
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					55
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități.....					
3.4 Total ore studiu individual					184
3.5 Total ore pe semestru					240
3.6 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Economia dezvoltării
4.2 De competențe	Nu e cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Acces la sisteme de proiecție, acces la internet, tablă
-------------------------------	---

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Acces la sisteme de proiectie, acces la internet, tablă
--	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Intelegerea modelor de crestere si dezvoltare din perspectiva obiectivelor UE si a dinamicii politicilor de dezvoltare regionala;</p> <p>C2. Cunoasterea si intelegerea dinamicii politicilor europene de dezvoltare regionala; de analiza si interpretare a politicilor europene de dezvoltare regionala;</p> <p>C3. Dezvoltarea competențelor de elaborare de strategii și instrumente specifice politicilor regionale</p> <p>C4. Dezvoltarea competențelor de analiza si interpretare a impactului politicilor europene asupra dezvoltarii regionale;</p> <p>C5. Dezvoltarea competențelor de utilizare a contextului profesional general determinat de politicile europene, de actiune in spatiul european si de utilizare a instrumentelor politici europene de dezvoltare regionala in activitati sociale si profesionale specifice</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Capacitatea de a lucra structurat, planificat, de a lua decizii privind situații complexe, de a identifica, defini și soluționa probleme într-un context internațional și multicultural</p> <p>CT2. Capacitatea de comunicare interpersonală, de lucru în echipă sau de asumare de leadership în instituții și echipe diverse</p> <p>CT3. Capacitatea de evaluare și auto-evaluare a performanțelor profesionale raportate la cerințele și tendințele în domeniu, de identificare a nevoilor de formare și de a folosi cele mai adecvate cerințe și metode de perfecționare continuă</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza teoretică a modelelor de crestere economica si de dezvoltare regionala - Intelegerea noilor abordari europene ale dezvoltari regionale din perspectiva obiectivelor de coeziune, a de dezvoltare durabila si a obiectivelor Strategiei Europa 2020 - Intelegerea dinamicii politcilor de dezvoltare regionala in Uniunea Europeana si dezvoltarea competențelor de analiza critica a rolului si a impactului acestora asupra economiei europene - Dezvoltarea competențelor necesare analizei modului de implementare in Romania a politicilor europene de dezvoltare regionala; - Dezvoltarea abilitatilor de a actiona in aplicarea in plan regional a politicilor europene
7.2. Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Explice <ul style="list-style-type: none"> - determinanții creșterii si dezvoltării regionale; - procedurile de elaborare, adoptare si aplicare a politicilor europene de dezvoltare regională; - rolul politicilor de dezvoltare regională in functionarea UE si in realizarea obiectivelor comune; - dinamica politicilor europene de dezvoltare regională ; - impactul politicilor UE de dezvoltare regională economiilor europene. ▪ Descrie <ul style="list-style-type: none"> - Economia europeană din perpsectivă regională și sistemul de implementare a politicilor europene de dezvoltare regională la nivel european, național, regional, local; - Sistemul de palnificare și programare la nivel regional. ▪ Utilizeze <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințele acumulate în dezvoltarea competențelor de utilizare a contextului profesional general determinat de politicile europene de dezvoltare regională, de actiune in spatiul european si de utilizare a instrumentelor diverselor politici de dezvoltare regională in activitati

	<p>sociale și profesionale specifice;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințele acumulate într-un mediu particular de acțiune/analiză și să raporteze propriul sistem de valori la valorile, principiile și sistemele de guvernare și funcționare a Uniunii Europene <p>▪ Analizeze</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regiunile din perspectivă multidisciplinară; - Rolul politicilor de dezvoltare regională în economiile statelor membre; - Impactul politicilor europene asupra economiilor regionale și contribuția acestora la realizarea obiectivelor strategice.
--	--

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
	Partea I BAZELE TEORETICE ALE ECONOMIEI REGIONALE		
1.	Regiunea – element fundamental în abordarea spațială a dezvoltării economico-sociale; Economia regională – formare și evoluție	Prelegere, conferință, curs interactiv	2 (1,2)
	TEORII ȘI MODELE PRIVIND CREȘTEREA REGIONALĂ		
2.	Modele clasice și neo-clasice de creștere regională ; Noua Geografie Economică și dezvoltarea regională	Prelegere, conferință, curs interactiv	2 (1,2)
4.	Competitivitatea regională. Determinanți și modele de analiză	Prelegere, conferință, curs interactiv	2 (2, 8, 10)
7.	Aglomerare, clustere și dezvoltarea regională în UE	Prelegere, conferință, curs interactiv	2 (2, 11)
8.	Regiuni inovative, regiuni reziliente, regiuni inteligente	Prelegere, conferință, curs interactiv	2 (2,4)
	Partea a II-a INTEGRARE, DEZVOLTARE REGIONALA SI DISPARITĂȚI ÎN UE		
10.	Creșterea regională și disparitățile regionale	Prelegere, conferință, curs interactiv	1(1,2,3)

11.	Teorii ale convergenței și divergenței	Prelegere, conferință, curs interactiv	1 (1,2,3)
POLITICI REGIONALE: DEFINIRE ȘI CONȚINUT			
12.	Politica regională a UE : Instrumente de strategie, programare, planificare	Prelegere, conferință, curs interactiv	1 (3,5, 7)
14.	Politica regională : cadrul european 2014-2020	Prelegere, conferință, curs interactiv	1 (3,5, 7)

Bibliografie**Referințe principale:**

- Constantin, D.L., *Elemente fundamentale de economie regională*, Editura ASE, București, 2004,
- http://www.cse.uaic.ro/fisiere/Documentare/Suporturi_curs/III_Economie_politici_regionale.pdf
- Capello, R., *Regional Economics*, Routledge, London, 2007
- Drăgan, G., Orban, L., Pascariu, G.C, *Politica de coeziune a Uniunii Europene. Determinanți, Mecanisme, Instrumente*, Editura Universitară, București, 2013
- Grupul de Economie Aplicată, Manual de evaluare a competitivității regionale, 2007: <http://www.admuntenia.ro/documente/manual-de-evaluare-a-competitivitatii-regionale.pdf>
- Ministerul Fondurilor Europene: <http://www.fonduri-ue.ro/documente-programare/programe-operationale>
- Inforegio: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.cfm
- Politica de coeziune a Uniunii Europene 2014-2020: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm;
- Publicații ale Institutului European din România: <http://www.ier.ro/publicatii.html>;
- EU Regional Competitiveness Index: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/6th_report/rci_2013_report_final.pdf
- EC, A Study on the Factors of Regional Competitiveness (capitolul 2 „Literature Survey”), http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/3cr/competitiveness.pdf
- Cluster Observatory, <http://www.clusterobservatory.eu/index.html>

Referințe suplimentare:

Vor fi oferite pe perioada derulării cursului prin intermediul platformei Blackboard Learn FEAA.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Analiza disparităților intra-UE; Coeziunea ca principiu de integrare – impactul asupra politicilor europene	Prezentarea de către studenți și analiza unor studii de caz	2 (3,7)
2.	Dezvoltarea durabilă ca principiu de integrare – impactul asupra politicii	Analiza documentelor, procedurilor, instrumentelor	2 (3,8)

	regionale	europene pe baza unor referate științifice	
3.	Europa 2020 – implicatii pentru politicile de dezvoltare regionala	Analiza documentelor, procedurilor, instrumentelor europene pe baza unor referate științifice	2 (1,3,4)
4.	Fondurile structurale: management si aplicare in Romania	Prezentarea de către studenți și analiza unor studii de caz	2 (1,2)
5.	Elemente de analiză structurală în plan regional	Prezentarea de către studenți și analiza unor studii de caz	2 (1,2,3)
6.	Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurala: management si aplicare in Romania	Analiza documentelor, procedurilor, instrumentelor europene pe baza unor referate științifice	2 (7,8)
7.	Administratia publica – responsabilitati si functii in aplicarea politicii europene de dezvoltare regionala	Analiza documentelor, procedurilor, instrumentelor europene pe baza unor referate științifice	2 (3,5, 7)

Bibliografie

13. Constantin, D.L., *Elemente fundamentale de economie regională*, Editura ASE, București, 2004,
14. http://www.cse.uaic.ro/_fisiere/Documentare/Suporturi_curs/III_Economie_politici_regionale.pdf
15. Capello, R., *Regional Economics*, Routledge, London, 2007
16. Drăgan, G., Orban, L., Pascariu, G.C., *Politica de coeziune a Uniunii Europene. Determinanți, Mecanisme, Instrumente*, Editura Universitară, București, 2013
17. Grupul de Economie Aplicată, Manual de evaluare a competitivității regionale, 2007: <http://www.adrmuntenia.ro/documente/manual-de-evaluare-a-competitivitatii-regionale.pdf>
18. Ministerul Fondurilor Europene: <http://www.fonduri-ue.ro/documente-programare/programe-operationale>
19. Inforegio: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.cfm
20. Politica de coeziune a Uniunii Europene 2014-2020: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm;
21. Publicații ale Institutului European din România: <http://www.ier.ro/publicatii.html>;
22. EU Regional Competitiveness Index: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/6th_report/rci_2013_report_final.pdf
23. EC, A Study on the Factors of Regional Competitiveness (capitolul 2 „Literature Survey”), http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/3cr/competitiveness.pdf
24. Cluster Observatory, <http://www.clusterobservatory.eu/index.html>

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Programul se adresează prioritar angajatorilor din administrația publică, sectorul privat și non-guvernamental, alte instituții care implementează politici europene, acționează într-un domeniu definit specific de politicile europene, analizează și proiectează strategii și politici de dezvoltare regională, identifică nevoi, elaborează și implementează proiecte specifice cu finanțare europeană. Competențele necesare presupun o foarte bună înțelegere a modului în care funcționează regiunile, a determinantilor creșterii, a modelelor de dezvoltare promovate la nivel internațional și European, a obiectivelor specifice de dezvoltare regională în spațiul European, a tipologiei, elaborării și implementării de politici asociate obiectivelor europene, naționale, regionale. Prin conținut și metodă, cursul contribuie la obținerea competențelor menționate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- nivelul de cunoștințe; - calitatea documentării; - evaluarea critică; - capacitatea de a asocia interpretările și analizele cu procesul de integrare în ansamblul său	Referat științific, studii, analize	50%
10.5 Seminar/ Laborator	- nivelul de cunoștințe; - calitatea documentării; - evaluarea critică; - capacitatea de a asocia interpretările și analizele cu procesul de integrare în ansamblul său	Referat științific, studii	50%

10.6 Standard minim de performanță:

a. Test scris în sesiune; prezentarea a 4 cazuri, analize și bune practici de politici

b. referat/eseu pe una din temele:

1. Regionalizarea în România: evoluție și rezultate;
2. Realizați un studiu privind relația competitivitate – dezvoltare regională;
3. Convergență versus divergență: factori determinanți, impact, direcții de acțiune;
4. Realizați un studiu privind instrumentele de sprijin a afacerilor mici și mijlocii folosite în cadrul programelor operaționale în România;
5. Studiu comparativ privind obiectivele strategice de dezvoltare și analizele SWOT pentru 3 dintre regiunile de dezvoltare ale României;
6. Clusterelor și dezvoltarea regională. Analiza teoretică și instrumente de suport la nivel european;
7. Realizați un studiu privind instrumentele de sprijin în favoarea dezvoltării clusterelor în Uniunea Europeană;
8. Analizați contribuția Politicii Europene de Coeziune la realizarea convergenței economice, sociale și teritoriale intra-comunitare;
9. Studiu de caz privind rolul a două programe operaționale asupra dezvoltării regionale în România (la alegere);
10. Regiuni inovative/creative vs. regiuni reziliente: impact și instrumente de susținere;
11. Realizați un studiu comparativ referitor la dinamica și impactul specializării în 2 țări din Europa de Vest și 2 din Europa de Est;
12. Noua Geografie Economică: rolul accesibilității și al costurilor de transport asupra dezvoltării

regionale;

13. Alegeți 10 indicatori economic-sociali și realizați un studiu comparativ privind regiunile de dezvoltare ale României din perspectiva raportării la dezvoltarea regională în Uniunea Europeană;
14. Analizați comparativ dinamica competitivității în 2 regiuni de convergență și în 2 regiuni dezvoltate din UE (se vor selecta, la alegere, indicatori ce definesc convergența reală și nominală, mediul de afaceri, educația, inovația etc.);
15. Analizați viziunea strategică la nivel european asupra orașelor durabile și a rolului proiectelor de regenerare urbană integrată;
16. Realizați un studiu privind sistemul de intervenții prin politicile regionale în țara X, la alegere;
17. Realizați un studiu privind modul în care Politica Europeană de Coeziune poate susține realizarea obiectivelor strategice ale programului „Europa 2020”;
18. Analizați conceptul strategic de dezvoltare teritorială a României 2030 și identificați opțiunile strategice europene de dezvoltare la care conceptul românesc este adaptat;
19. Analizați rolul parteneriatului public-privat în dezvoltarea regională. Perspectiva europeană și situația în țările membre; exemple de bune practici în UE;
20. Realizați un studiu comparativ privind poliile urbane secundare de creștere în România;
21. Analizați comparativ Strategia Lisabona și Strategia Europa 2020;
22. Alte teme, la alegere.

Data completării
12.01.2015

Titular de curs
**Prof. univ. dr. Gabriela Carmen
Pascariu**

Titular de seminar
CS III dr. Ramona Țigănașu

Data avizării

Director de departament
Prof. univ. dr. Gabriela Carmen Pascariu

